

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

**Verslag over de doorlichting van Vrije Lagere School Zilverenhoek Maria Immaculata te
KAPELLEN**

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Pedagogisch geheel	7021-102574
Instellingsnummer	7021
Instelling	Vrije Lagere School Zilverenhoek Maria Immaculata
Directeur	Marc VAN GUCHT
Adres	Zilverenhoeklaan 2 - 2950 KAPELLEN
Telefoon	03-664.36.23
Fax	03-605.05.19
E-mail	directiels@basisschoolzilverenhoek.be
Website	http://basisschoolzilverenhoek.be
Bestuur van de instelling	VZW OZCS Noord-Kempen
Adres	Wilgendaalstraat 5 - 2900 SCHOTEN
Scholengemeenschap	SAMENSPEL
Adres	Zilverenhoeklaan 2 - 2950 KAPELLEN
CLB	Vrij CLB Voor - en Noorderkempen
Adres	De Zwaan 28 - 2930 BRASSCHAAT
Dagen van het doorlichtingsbezoek	28-01-2013, 29-01-2013, 31-01-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	31-01-2013
Datum bespreking verslag met de instelling	20-02-2013
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Ludo De Lee
Teamleden	Veronique Biltreyst
Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Lager onderwijs: wiskunde	8
3.1.1.2 Lager onderwijs: muzische vorming.....	10
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	13
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	14
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	15
4.1 Welzijn.....	15
4.2 Begeleiding.....	15
4.2.1 Leerbegeleiding	15
4.3 Evaluatie.....	16
4.3.1 Evaluatiepraktijk	16
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL.....	17
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL.....	18
6.1 Wat doet de school goed?.....	18
6.2 Wat kan de school verbeteren?	18
6.3 Wat moet de school verbeteren?.....	18
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	19
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	19
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	19

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De vrije lagere school Zilverenhoek Maria Immaculata is gelegen in een residentiële wijk net buiten het centrum van Kapellen. Ze vormt samen met de gelijknamige autonome kleuterschool een pedagogisch geheel dat zich tegenover de buitenwereld profileert als een basisschool met twee directeurs. Elke directeur is verantwoordelijk voor het pedagogisch-didactisch beleid van de eigen school en een deel van de praktisch-organisatorische taken van beide scholen. Niettegenstaande interne en externe schoolbetrokkenen geen onderscheid maken tussen de twee scholen, hebben de vaststellingen en conclusies in dit verslag en het begrip 'school' uitsluitend betrekking op de autonome lagere school.

De schoolpopulatie bestaat in hoofdzaak uit Vlaamse kinderen die in kansrijke gezinnen leven en een zeer kleine minderheid anderstaligen of niet-Belgen. De meeste leerlingen wonen in de onmiddellijke omgeving van de school en stromen vooral in vanuit de eigen kleuterschool. Het schoolteam bestaat voornamelijk uit leerkrachten die hier al jaren werken en een ruime onderwijservaring hebben. Na enkele directiewissels is het intern leiderschap de laatste vijf jaar in handen van dezelfde directeur die daarvoor leerkracht was in deze school.

Op basis van het vooronderzoek op 21 januari 2013 onderzocht de onderwijsinspectie tijdens deze doorlichting de resultaatsverplichting van de school voor de leergebieden wiskunde en muzische vorming. Daarnaast onderzocht ze ook aspecten van het welzijnsbeleid en de kwaliteit van de leerbegeleiding, de evaluatiepraktijk en het algemeen beleid van de school.

Het onderzoek naar de leerplanrealisatie en het bereiken van de eindtermen wijst uit dat de resultaten van de onderzochte leergebieden niet aan de verwachtingen van de overheid voldoen.

Voor wiskunde tonen de resultaten van schooleigen, genormeerde en netgebonden toetsen aan dat de school bij een aantal van haar leerlingen in onvoldoende mate de eindtermen van dit leergebied bereikt. Om het wiskundig aanbod samen te stellen, gebruikt de school een onderwijsleerpakket als referentiekader. De leerkrachten beschikken echter over een grote autonomie om hun klaspraktijk naar eigen inzicht vorm te geven. Ze gaan vanuit persoonlijke didactische beslissingen verschillend om met het onderwijsleerpakket. Formeel overleg, duidelijke afspraken en gerichte opvolging ontbreken om deze verschillen op te vangen. Dit heeft een negatief effect op de doorlopende leerlijn en de samenhang over de leerjaren heen. Zo kan de school via de toepassing van het onderwijsleerpakket niet garanderen dat ze alle leerplandoelen in voldoende mate nastreeft. De meeste leerkrachten zijn ook weinig vertrouwd met de uitgangspunten van de eindtermen. Hierdoor strookt hun benadering van het leergebied wiskunde niet met de visie van dit referentiekader. Toch zijn er een aantal waardevolle initiatieven op het vlak van differentiatie en didactische werkgroepen die navolging verdienen.

Voor muzische vorming kan de school niet aantonen dat ze aan haar maatschappelijke opdracht voldoet. De klaspraktijk toont aan dat weinig leerkrachten op de hoogte zijn van de visie en de uitgangspunten van het leerplan. De school beoogt het leerplan als referentiekader te gebruiken, maar er ontbreken duidelijke afspraken om hiermee een kwaliteitsvol onderwijsaanbod samen te stellen. Het schoolteam maakte zich nog geen strategie eigen om de leerplandoelen functioneel toe te passen en na te streven bij de leerlingen. Formeel overleg en een intentionele controle van de volledigheid van het onderwijsaanbod van muzische vorming ontbreken, waardoor de school de hiaten in haar aanbod niet kent. Het is ook geen verworvenheid om het leergebied muzische vorming te evalueren of om het muzisch ontwikkelingsniveau van de leerlingen in kaart te brengen. De planning van dit leergebied maakt het voor de leerlingen bovendien onmogelijk om verschillende eindtermen muzische vorming te bereiken, aangezien enkele domeinen te weinig intentioneel en niet doelgericht in het aanbod van alle leerjaren voorkomen. In enkele leerjaren weten leerkrachten het onevenwicht tussen de domeinen enigszins te compenseren via muzische projecten. Ook slagen de meeste leerkrachten er in om tussen muzische vorming en andere leergebieden linken te leggen en zo een waardevolle horizontale samenhang te creëren. Binnen de school is er bovendien heel wat muzische expertise aanwezig die kan worden aangewend om de kwaliteit van dit leergebied te verhogen.

Het kwaliteitsonderzoek maakt duidelijk dat de leerbegeleiding doelgericht verloopt voor leerlingen met geattesteerde leer- of ontwikkelingsproblemen. De school investeert sterk in de organisatie van haar zorgwerking. Hierbij heeft ze zowel aandacht voor minder- als meerbegaafde leerlingen via specifieke ondersteuningsinitiatieven en stelt ze duidelijke doelen voorop. De coördinatie van het zorgbeleid ondersteunt vooral de zorginitiatieven op school- en leerkrachtniveau. Op leerlingniveau staan verschillende leerkrachten met een zorgopdracht ten dienste van de klasleerkrachten om de leerbegeleiding in de praktijk te ondersteunen en kwaliteitsvol te laten verlopen. De handelingsbekwaamheid van de klasleerkrachten om een algemene basiszorg in de eigen klas op te zetten aan de hand van een concrete hulpvraag is divers. Doordat bepaalde zorgactiviteiten op school- en klasniveau niet altijd op elkaar aansluiten, is de leerbegeleiding minder doeltreffend. Zorggerelateerde nascholingsinitiatieven en evaluaties van de leerbegeleiding zorgen er voor dat dit proces blijvend onderwerp is van verdere ontwikkeling.

Het kwaliteitsonderzoek van de evaluatiepraktijk toont aan dat de school vrij doelgericht te werk gaat bij de evaluatie van veeleer technisch-cognitieve vaardigheden van Nederlands en wiskunde, omdat de leerbegeleiding grotendeels hierop is afgestemd. De leerkrachten zijn echter weinig vertrouwd met actuele inzichten over breed evalueren. Hierdoor hebben ze bij de evaluatie minder aandacht voor vaardigheden en attitudes. De evaluatiepraktijk mist ook doeltreffendheid. De school stelt de wijze waarop ze toetst en evalueert nauwelijks in vraag. Hierdoor kan ze geen verklarend antwoord geven op de vaststelling dat de resultaten van haar eigen evaluaties geregeld sterk afwijken van de toetsresultaten van externe of gestandaardiseerde evaluaties. Doordat de school nauwelijks op de hoogte is van de principes over evaluatie in de verschillende leerplannen, heeft ze ook weinig aandacht voor de verdere ontwikkeling en ondersteuning van de evaluatiepraktijk met het oog op de verbetering van de kwaliteit ervan.

Uit het onderzoek van het algemeen beleid blijkt de school nog niet te beschikken over de nodige vaardigheden om de eigen onderwijskwaliteit efficiënt in kaart te brengen. Dit belet haar om de effecten van haar onderwijs te evalueren en de kwaliteit ervan, vanuit een degelijke analyse, bij te sturen of te borgen. De leerkrachten getuigen wel van een grote bereidheid en engagement om zich in te zetten voor een kwaliteitsverbetering van het onderwijs, maar op dit moment is de gezamenlijke doelgerichtheid hiervoor te gering.

De onderwijsinspectie formuleert een gunstig advies beperkt in de tijd voor de leergebieden wiskunde en muzische vorming. De school moet de komende jaren met de juiste ondersteuning, voldoende aansturing en doelgerichte opvolging werken aan de prioriteiten die de onderwijsinspectie oplegt. Daarbij moet ze eerst grondig investeren in leerplankennis en zich strategieën eigen maken om de leerplannen functioneel toe te passen ten gunste van een kwaliteitsvol onderwijsaanbod. Het uiteindelijke doel moet zijn dat het merendeel van de leerlingen de eindtermen van alle domeinen van wiskunde en muzische vorming bereikt.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Lager onderwijs

wiskunde
muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Logistiek

Welzijn

Veiligheid

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Lager onderwijs: wiskunde

Voldoet niet

De leerresultaten van wiskunde wijzen erop dat de school met haar leerlingen de eindtermen voor dit leergebied in onvoldoende mate bereikt. Jaar na jaar scoort ze op externe en genormeerde toetsen erg laag, wat niet in overeenstemming is met haar populatie. Een kritische reflectie op deze lage scores ontbreekt. De leerkrachten gaan bovendien op een zeer vrijblijvende wijze om met het hun onderwijsleerpakket. Het gebrek aan kennis over de uitgangspunten van de eindtermen ligt hier mee aan de basis van.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Actief leren

De leerkrachten gebruiken een onderwijsleerpakket als referentiekader om het onderwijsinhoudelijk aanbod van wiskunde te plannen en uit te voeren. Het leerplan heeft hierbij weinig betekenis en de visie en uitgangspunten ervan zijn voor de meeste leerkrachten ongekende materie. Ze gaan ervan uit dat ze aan de hand van het onderwijsleerpakket de leerplandoelen nastreven.

Er geldt de stilzwijgende afspraak dat elke leerkracht het pakket van het eigen leerjaar volledig tracht af te werken. Hoewel nogal wat leerkrachten aangeven dat dit geen eenvoudige opdracht is, breiden ze het aanbod uit met tal van bijkomende werkblaadjes. Daarbij beklemtonen ze de inoefening van de technisch-cognitieve aspecten van wiskunde.

De leerkrachten krijgen een grote vrijheid om hun klaspraktijk vorm te geven en het onderwijsleerpakket van wiskunde te gebruiken volgens eigen inzichten. Vanuit een professioneel, maar veeleer intuïtief aanvoelen passen de leerkrachten delen van het pakket aan en ontwikkelen ze zelf werkbladen en toetsen als vervangend of bijkomend materiaal. Er is geen opvolging om na te gaan of er tussen de leerkrachten op dit vlak relevante verschillen bestaan die mogelijk een invloed hebben op het bereiken van de eindtermen. De aanpassingen gebeuren zonder formeel overleg, waardoor er in vrijwel alle leerjaren een surrogaat van het originele onderwijsleerpakket in gebruik is. De school kan op deze manier de continuïteit en de gradatie van de leerlijnen uit het pakket en de volledigheid van het aanbod niet meer garanderen.

De meeste leerkrachten zijn niet vertrouwd met de uitgangspunten van de eindtermen om op basis daarvan hun klaspraktijk te realiseren. Ze treden vrij sturend op. De geobserveerde wiskundelessen verlopen niet in krachtige leeromgevingen. Het leerlinginitiatief is in deze lessen beperkt en actief leren op basis van realistische contexten komt nauwelijks voor. Er is weinig aandacht voor het handelend verwerven van leerinhouden. Dit alles staat in schril contrast met wat de school in haar zorgvisie schrijft over de basiszorg die elke klasleerkracht moet trachten te realiseren in de eigen klas.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

In enkele klassen werken de klasleerkrachten tijdens de wiskundelessen in drie niveaugroepen. Zo benutten ze de beschikbare onderwijstijd efficiënt en vermijden ze dat leerlingen die de leerstof al beheersen, moeten wachten. De leerlingen op hun beurt zijn goed op de hoogte van de verwachtingen tegenover hen.

De observaties tonen een vlot klasmanagement in alle klassen.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

Om de eindtermen te kunnen bereiken en de leerplandoelen te kunnen nastreven, beschikt de school over voldoende wiskundig basismateriaal. Leerkrachten geven aan zelf heel wat materialen aan te maken en met eigen financiële middelen materiaal voor hun klas aan te kopen.

Een belangrijk resultaat van een didactische werkgroep is de inventarisering van de beschikbare leermiddelen voor wiskunde.

In alle klassen ontbreken wandplaten of heuristieken die leerlingen een houvast kunnen bieden bij het oplossen van wiskundige taken. Concrete afspraken in verband met wandplaten en heuristieken bestaan niet binnen het team. De leerkrachten zijn niet op de hoogte van de verwachtingen die het leerplan hieromtrent stelt.

Materieel beheer
Infrastructuur

De leerlingen kunnen in de computerklas als bijkomend alternatief wiskundige taken met aangepaste software oplossen. Leerkrachten zeggen de computerprogramma's ook te gebruiken om te differentiëren. De klascomputer inzetten voor preventie, remediëring of differentiatie komt daarentegen nauwelijks voor in de geobserveerde lessen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

De leerkrachten hebben een vrij duidelijk beeld van de mogelijkheden van elk kind via overgangsgesprekken, observaties en het dagelijks werk in de klas. Vooral op basis van mondelinge informatieoverdracht voorzien ze differentiatieactiviteiten om rekenproblemen te remediëren.

De concretisering van de remediëringsactiviteiten is leerkrachtafhankelijk en divers, maar in alle klassen krijgen de leerlingen extra kansen om leerinhouden in te oefenen die nog onvoldoende verworven zijn. Elke klasleerkracht bepaalt zelf of de zorg klasintern of -extern verloopt en waaruit de ondersteuning van de zorgleerkracht bestaat.

Het ontwikkelingstraject van de leerlingen doorheen hun schoolloopbaan is nauwelijks op te volgen. Hierdoor is het onduidelijk hoe leerkrachten er in slagen om de continuïteit in het begeleidingstraject over de verschillende jaren heen te verzekeren.

Begeleiding
Afstemming met partners
Samenwerking

De school werkt samen met een vrijwilliger om meerbegaafde kinderen doelgericht te begeleiden.

Begeleiding
Sociale en emotionele begeleiding
School- en klasklimaat

Tijdens de lessen wiskunde en ook daarbuiten besteden de leerkrachten veel aandacht aan het welbevinden van de leerlingen. Op schoolniveau hanteren ze een grondig uitgewerkt en goed geïmplementeerd systeem om te werken aan de sociale en emotionele ontwikkeling van elk kind.

Evaluatie Evaluatiepraktijk Evenwichtig / representatief Leerlingvolgsysteem Gericht op bijsturing	De evaluatiepraktijk van wiskunde toont aan dat er een zeer grote discrepantie bestaat tussen de resultaten die leerlingen behalen op de schooleigen toetsen en de scores van de leerlingen op externe, gestandaardiseerde toetsen. De leerkrachten gebruiken de toetsen uit het onderwijsleerpakket, maar hebben die in de loop van de tijd aangepast. Daarbij gaan ze niet na of deze toetsen representatief en nog voldoende betrouwbaar zijn om er bereikte leerplandoelen mee te meten. De toetsresultaten van het leerlingvolgsysteem matchen niet met de resultaten die de leerlingen behalen op de eigen toetsen. De leerkrachten zeggen dat dit komt doordat de toetsen uit het leerlingvolgsysteem leerstof evalueren die op het moment van de afname nog niet aangeboden is. Ze gaan echter weinig kritisch om met deze kennis om op basis daarvan de evaluatiepraktijk op school- en klasniveau bij te sturen.
Professionalisering Deskundigheidsbevordering Nascholingen	Er gaat weinig aandacht naar de deskundigheidsbevordering van het team op het vlak van wiskunde. Weinig leerkrachten zijn op de hoogte van actuele ontwikkelingen op onderwijskundig vlak.
Kwaliteitszorg	De school analyseert de resultaten van wiskunde op externe toetsen niet ten gunste van haar interne kwaliteitszorg. Hierdoor gebeuren er geen acties om de tegenvallende resultaten te verklaren, bij te sturen en weg te werken. De leerkrachten van de hogere leerjaren stellen vast dat de maaltafelkennis van heel wat leerlingen afneemt en niet voldoende is om vlot te kunnen hoofdrekenen en bewerkingen op te lossen. Een analyse van een dergelijk probleem om het vervolgens doelgericht via concrete acties aan te pakken en weg te werken, is geen verworvenheid voor de school.

3.1.1.2 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet niet

De school bereikt met haar leerlingen de eindtermen voor muzische vorming in onvoldoende mate. Het onderwijsleeraanbod is niet doelgericht en niet gradueel opgebouwd. Een aantal domeinen komt te weinig intentioneel aan bod, wat het voor de leerlingen zeer moeilijk maakt om bepaalde eindtermen te bereiken. De school evalueert het leergebied muzische vorming niet doelgericht, waardoor het onmogelijk is de ontwikkelingsevolutie van de leerlingen op te volgen of na te gaan of ze de eindtermen bereiken.

Curriculum Onderwijsaanbod Referentiekader Planning Evenwichtig en volledig Samenhang Brede harmonische vorming Actief leren	Het schoolteam zegt eensgezind het leerplan muzische vorming als referentiekader te gebruiken bij de planning van het onderwijsleeraanbod. Het mist echter inzicht in de uitgangspunten en de doelen van het leerplan, wat een kwaliteitsvolle invulling van de lessen muzische vorming in de weg staat. Uit de planning blijkt dat de leerplandoelen van enkele muzische domeinen nauwelijks of niet voorkomen in het aanbod doorheen de verschillende leerjaren. Dit maakt het voor de leerlingen onmogelijk om de eindtermen van deze domeinen te bereiken. In de meeste klassen ligt de klemtoon vrij eenzijdig op aspecten van de domeinen beeld en muziek en is nauwelijks belangstelling voor het domein media. Het merendeel van de leerkrachten is niet op de hoogte van het nieuwe leerplan voor dit domein. De leerkrachten zijn weinig vertrouwd met de verwachtingen van het leerplan en beschikken niet over een strategie om het leerplan functioneel toe te passen. Ze slagen er niet in om het onderwijsleeraanbod doelgericht te plannen en uit te werken. De afspraken die ze maakten om de volledigheid van het aanbod te
--	--

garanderen, zijn hiervoor te algemeen en te vrijblijvend. Er is nauwelijks opvolging of controle op de uitvoering van deze afspraken en de leerkrachten krijgen een grote vrijheid om het leergebied muzische vorming te concretiseren volgens eigen inzichten. Samen met de ontoereikende leerplankennis heeft dit een nadelig effect op de geleidelijke opbouw van doelen en leerinhouden.

Het muzisch onderwijsleeraanbod kent geen verticale samenhang. De inbreng van de leerkrachten lichamelijke opvoeding bij het domein beweging is binnen het team nog geen onderwerp van overleg. Bij de leerkrachten groeit wel langzaam de aandacht om meer samenhang tussen de vijf muzische domeinen na te streven. Sommige leerkrachten stimuleren uitdrukkelijk deze samenhang aan de hand van muzische projecten. Deze projecten en toneelvoorstellingen dragen bij tot een brede harmonische ontwikkeling. Uit de gesprekken blijkt dat de leerkrachten wel meer intentioneel zoeken naar horizontale samenhang en verbanden leggen tussen muzische vorming en andere leergebieden.

Door het gebrek aan een aantal vakdidactische vaardigheden en de geringe opvolging van de leerkrachten is de kwaliteit van de lessen muzische vorming nog zeer divers. Ook de mate waarin leerkrachten het leerlingeninitiatief en het actief leren aanmoedigen, is sterk afhankelijk van leerkracht tot leerkracht.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd

De leerkrachten voorzien in hun weekplanning voldoende onderwijstijd voor de activiteiten en de lessen muzische vorming. Een aantal leerkrachten benut daarnaast de voordelen van de leergebiedoverschrijdende werking om een aantal muzische doelen na te streven binnen de lessen Nederlands of wereldoriëntatie.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De school komt tegemoet aan de minimale materiële vereisten zoals het leerplan die voorschrijft. Ze beschikt over de basisuitrusting om de realisatie van de leerplandoelen mogelijk te maken.

Begeleiding
Leerbegeleiding
*Beeldvorming
Zorg*

De school brengt de beginsituatie van de leerlingen voor muzische vorming niet in kaart. Leerkrachten vertrouwen erop dat de leerlingen de doelstellingen die in de voorgaande leerjaren aan bod kwamen, hebben bereikt.

De zorg voor een stimulerend pedagogisch klimaat vormt de basis van de leerbegeleiding voor muzische vorming. De leerkrachten geven de kinderen positieve feedback bij de realisatie van muzische taken.

Begeleiding
Sociale en emotionele
begeleiding
School- en klasklimaat

Volgens de meeste leerkrachten staat het welbevinden van de leerlingen en het plezier beleven centraal tijdens de lessen muzische vorming. Hierdoor besteden leerkrachten tijdens muzische activiteiten, zowel intuïtief als doelbewust, aandacht aan de leergebiedoverschrijdende vaardigheden en attitudes.

Klasoverschrijdende activiteiten en momenten waarbij alle leerlingen samen komen om naar het werk van medeleerlingen te kijken, dragen bij tot een aangenaam school- en klasklimaat.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Leerlingvolgsysteem

De leerkrachten zijn niet vertrouwd met de evaluatiemogelijkheden voor muzische vorming. De aanbeveling en suggesties in het leerplan voor zowel proces- als productevaluatie zijn niet richtinggevend voor de evaluatiepraktijk.

De meeste leerkrachten gebruiken vormen van zelfevaluatie om met de leerlingen terug te kijken op wat ze leerden en met hen te reflecteren over het uitgevoerde proces. Uit de gesprekken blijkt dat deze vorm van evalueren nog te vrijblijvend is om effect te hebben op het muzisch ontwikkelingsproces van de leerlingen. De leerkrachten laten zich meestal leiden door hun intuïtie bij de beoordeling van aspecten van de muzische vorming en baseren zich zelden op duidelijke criteria. Hierdoor beschikt de school niet over representatieve outputgegevens waarmee ze de leerplanrealisatie kan staven.

De school brengt het ontwikkelingsproces van de leerlingen voor muzische vorming niet in kaart. In het leerlingvolgsysteem zijn weinig sporen terug te vinden over de talenten, de mogelijkheden of de beperkingen van de leerlingen voor dit leergebied. Deze aspecten neemt het team ook zelden in overweging bij de leerlingbespreking.

De eindklassenraad, die per kind oordeelt over de uitreiking van de getuigschriften basisonderwijs, neemt de resultaten voor muzische vorming niet in overweging en doet zelden een uitspraak over het al dan niet bereiken van de eindtermen muzische vorming.

Evaluatie

Rapporteringspraktijk
Interne / externe communicatie

Hoewel de leerkrachten geen evaluatiegegevens bijhouden, zeggen de meesten dat ze de ouders bij oudercontacten informeren over de vorderingen van hun kind voor muzische vorming. In de schriftelijke rapportering aan de ouders en hun kind zijn uiterst zelden muzische evaluatieresultaten opgenomen, hoewel de inleidende visietekst bij het rapport dit wel vermeldt.

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Niettegenstaande het schoolteam een aantal jaren geleden kennismaakte met het leerplan, ging er nog geen aandacht naar de implementatie ervan in de schoolwerking.

Onder begeleiding van externe deskundigen uit de kunstacademie volgden verschillende leerkrachten een nascholingstraject om kennis te maken met nieuwe technieken. Ze verwerven via de opleiding creatieve vaardigheden binnen de verschillende muzische domeinen. Het effect van deze nascholingen is nog weinig zichtbaar op de klasvloer of op schoolniveau.

De interne expertise die op het vlak van muzische vorming binnen het team aanwezig is, wendt de school niet aan om de deskundigheid van alle teamleden te verhogen.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, is er dan een individueel werkplan voor de leerling? (BVR personeelsformatie)	ja
Indien de school onthaalonderwijs voor anderstalige leerlingen organiseert, voorziet ze dan voor de leerkrachten nascholing taalvaardigheid en sociale integratie? (BVR personeelsformatie)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 28)	ja
Heeft de school overlegd of onderhandeld in het lokaal comité over een 29ste lestijd? (decreet bao - art. 28)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Welzijn

De resultaten van de controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, vindt u terug in een afzonderlijk verslag.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid, ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

De leerbegeleiding steunt op een algemene zorgvisie die deel uitmaakt van het schoolwerkplan. In de zorgvisie staan enkele algemene doelen voorop die de school via structurele zorginitiatieven en concrete acties concretiseert in de dagelijkse praktijk. Voor een gestructureerd zorgbreed handelen ontplooit de school haar zorgwerking vanuit een zorgcontinuüm. De leerbegeleiding is vooral doelgericht voor leerlingen waarbij een geattesteerd leer- of ontwikkelingsprobleem is vastgesteld. Ze focust in de eerste plaats op de aanpak van deze individuele problemen. Voor de algemene basiszorg is de klasleerkracht de spilfiguur. De wijze waarop de basiszorg in elke klas vorm krijgt en de hiervoor noodzakelijke handelingsbekwaamheid van de leerkrachten is zeer divers. Het is voor de meeste leerkrachten nog geen verworvenheid een duidelijke hulpvraag te stellen om de basiszorg af te stemmen op de noden van de leerlingen. Nascholing om individuele leerkrachten handelingsbekwamer te maken, voorziet de school niet intentioneel.

Het zorgteam biedt de nodige ondersteuning om de leerbegeleiding kwaliteitsvol te laten verlopen. De zorgcoördinator coördineert vooral de zorginitiatieven op school- en leerkrachtniveau en de contacten met externen. De zorgleerkrachten werken vooral op leerlingniveau en bieden via zogenaamde beverklassen klasintern of -extern ondersteuning aan de leerlingengroepen van de onder- of bovenbouw. De school voorziet per week enkele intensieve taalbadlesjes voor haar anderstalige nieuwkomers. Op enkele vaste momenten per week is er voor meerbegaafde leerlingen een doelgerichte ondersteuning afgestemd op de noden van deze kinderen. Hiervoor doet de school een beroep op een vrijwilliger.

De school formuleert in haar zorgvisie vrij algemene doelen die moeilijk te evalueren zijn. Dit gaat ten koste van de doeltreffendheid van de leerbegeleiding. Zorginitiatieven op schoolniveau sluiten niet altijd aan op de structurele basiszorg op klasniveau. Volgens hun specifieke noden krijgen bepaalde kinderen een meer individuele klasexterne begeleiding, maar een aantal klasleerkrachten houden hiermee soms weinig rekening bij de concretisering van hun klasinterne zorgwerking. Het gebrek aan informatie over de begeleidingsinitiatieven in het leerlingendossier versterkt dit en draagt ertoe bij dat waardevolle informatie over een kind gedurende zijn schoolloopbaan verloren gaat.

Het nascholingsplan toont aan dat vooral de leerkrachten met een zorgopdracht geregeld nascholing volgen om zich verder te bekwamen in hun taak. Op basis van nieuw verworven inzichten en de geregelde evaluatie van de zorgwerking blijft de leerbegeleiding gericht op verdere ontwikkeling met het oog op de verbetering van de kwaliteit ervan.

4.3 Evaluatie

4.3.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor doelgerichtheid.

Motivering

De school bezit een concrete visie op evalueren en rapporteren. Daarin omschrijft ze ook wat eigen toetsen moeten inhouden: “De vragen zullen gaan over de geziene leerstof van elk leervak zoals het leerplan dat voorschrijft.” Uit de gesprekken met de leerkrachten blijkt dat deze visie niet echt leeft binnen het team. De documentanalyse toont aan dat toetsen vaak niet geënt zijn op leerplandoelen zoals de schooleigen visie voorschrijft. Vanuit de zorgvisie is de evaluatiepraktijk voor de technisch-cognitieve aspecten van Nederlands en wiskunde wel meer doelgericht. De leerkrachten focussen hierbij vooral op remediëring en differentiatie. Ze verzamelen aan de hand van eigen toetsen informatie over het leerproces van de leerlingen. Op basis van deze informatie, en soms aan de hand van foutenanalyses, voorzien ze in remediëringsactiviteiten en organiseren ze vormen van differentiatie.

De school voorziet nauwelijks in ondersteuning van de leerkrachten bij de concretisering van hun evaluatiepraktijk. Er is weinig aandacht voor de kwaliteit van dit proces en de implementatie van de schooleigen visie en doelen. De leerkrachten zijn ook niet op de hoogte van de verwachtingen en suggesties in de leerplannen op het vlak van evaluatie. Ze baseren zich veeleer op een aantal praktische en meer informele afspraken en op hun persoonlijke visie.

De doeltreffendheid van de evaluatiepraktijk is vrij gering. De school stelt zich weinig vragen bij de vaststelling dat de resultaten van de eigen toetsen en evaluaties geregeld niet overeenstemmen met de resultaten van genormeerde toetsen en externe evaluaties. Wat de evaluatie van vaardigheden en attitudes betreft, is de school zoekende naar betrouwbare en valide evaluatie-instrumenten. Sommige leerkrachten zijn er zich van bewust dat de evaluatiepraktijk voor een aantal aspecten van de werking niet voldoet, waardoor ze moeilijk kunnen nagaan in welke mate de vooropgestelde doelen voldoende werden nagestreefd of bereikt. Bovendien zet de deelname aan externe proeven het schoolteam er nog niet toe aan om de eigen onderwijspraktijk in vraag te stellen en/of bij te sturen.

De school is op zoek naar een nieuw rapporteringsprogramma en wil tegelijkertijd de visie op evalueren scherper stellen. Hoe ze dit vernieuwingsproces wil ontwikkelen, is voor de leerkrachten nog niet duidelijk. Ze halen dit in de gesprekken wel aan, maar komen op dit moment niet verder dan de intentie om de evaluatiepraktijk bij te sturen en te optimaliseren. Ondank de zwakke leerprestaties op externe toetsen gaat de school de kwaliteit van haar evaluatiepraktijk niet na. Ze zoekt via analyse van de beschikbare outputgegevens niet naar mogelijke hiaten in haar evaluatiepraktijk. Leerkrachten gaan ook niet na of de toetsen van de onderwijsleerpakket nog voldoende valide en betrouwbaar zijn nadat ze deze zelf aanpassen. De school gaat niet na of deze toetsen nog meten wat ze moeten meten.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Het interne beleid van de school berust op democratische principes en een onvoorwaardelijk vertrouwen in de professionaliteit van elke leerkracht. Op basis van dit vertrouwen is er weinig aansturing van de leerkrachten en nauwelijks opvolging van afspraken. Elk individueel teamlid gaat ervan uit dat alle persoonlijke visies binnen de school aan de verwachtingen van goed onderwijs beantwoorden. Wat deze verwachtingen zijn en hoe de school die wil realiseren, is weinig duidelijk gesteld.

Het uitschrijven van een visie op talenbeleid vormt voor de school geen prioriteit. Ze geeft aan dat op dit ogenblik de taalproblematiek van de leerlingenpopulatie niet van die aard is dat het voeren van een doelbewust talenbeleid een noodzaak is.

De leerkrachten getuigen van een aangename sfeer binnen de school die de samenwerking en de besluitvorming positief beïnvloeden. Via de deelname aan didactische werkgroepen voelen de meeste leerkrachten zich aangesproken om aan onderwijsvernieuwing te werken. Ondanks het feit dat alle leerkrachten erg betrokken zijn bij hun school en hiervoor hard werken, is de gezamenlijke doelgerichtheid veeleer beperkt. Nogal wat leerkrachten zijn vooral gericht op de eigen klaspraktijk en veel minder op de samenhang van de dagelijkse praktijk doorheen de school. Niet iedereen is even sterk overtuigd van het belang van een continu, samenhangend en gradueel opgebouwd leerproces voor elk ontwikkelingsaspect van de leerlingen.

De school gebruikt de lestijden die ze genereert op basis van de socio-economische status van haar leerlingen (SES-lestijden) voor de aanstelling van zorgmedewerkers.

De school beschikt niet over strategieën om te werken aan haar interne kwaliteitszorg. De beschikbare outputgegevens correct analyseren, interpreteren en gebruiken om de kwaliteit van het onderwijs bij te sturen en te borgen, is geen verworvenheid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- de klasinterne differentiatie in een aantal klassen aan de hand van niveaugroepen wiskunde
- de inventarisatie van de didactische materialen en leermiddelen voor het leergebied wiskunde
- de horizontale samenhang van het leergebied muzische vorming met andere leergebieden
- de realisatie van muzische projecten

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- de organisatie van de zorgwerking
- de voorzieningen voor meerbegaafde leerlingen
- de professionaliseringsmogelijkheden voor de leerkrachten met een zorgopdracht

Wat betreft het algemeen beleid

- de aanzet om evaluatiegegevens te verzamelen met het oog op de interne kwaliteitszorg
- de betrokkenheid van alle teamleden bij de invoering van pedagogisch-didactische vernieuwingen

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- de analyse van de beschikbare outputgegevens voor wiskunde
- het handelend en actief leren van de leerlingen binnen realistische rekencontexten
- de afspraken in het gebruik van het onderwijsleerpakket wiskunde
- het evenwicht tussen de verschillende muzische domeinen
- de evaluatiepraktijk van muzische vorming

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- de doelgerichtheid van de leerbegeleiding voor leerlingen zonder geattesteerde leer- of ontwikkelingsstoornis
- de doeltreffendheid van de leerbegeleiding verhogen door begeleidingsinitiatieven op te nemen in de leerlingendossiers
- het inzicht in de verwachtingen van de verschillende leerplannen ten aanzien van (brede) evaluatie
- het benutten van de professionaliseringsmogelijkheden aangaande evalueren

Wat betreft het algemeen beleid

- de gezamenlijke doelgerichtheid ten gunste van een gelijkgerichte klaspraktijk
- de uitbouw van een intern kwaliteitszorgsysteem door de analyse en interpretatie van evaluatiegegevens

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- de resultaatsverplichting om de leerplandoelen van wiskunde na te streven en met de leerlingen de eindtermen van wiskunde te bereiken
- de resultaatsverplichting om de leerplandoelen van muzische vorming na te streven en met de leerlingen de eindtermen van muzische vorming te bereiken

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

BEPERKT GUNSTIG

voor het **lager onderwijs**

omwille van het niet voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor

wiskunde

muzische vorming

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf 01-04-2016 opnieuw een controle uit.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Ludo De Lee de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	